

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **J. F.**, bývajúcej v B., proti žalovaným **1/ M. S.**, bývajúcemu v B., **2/ A. S.**, bývajúcej v B., v dovolacom konaní obaja zastúpení JUDr. R. P., advokátom, advokátska kancelária P. & P., spol. s r.o., so sídlom v B., **o zaplatenie 69 707,23 eur (2 100 000,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 5 C 47/2003, o dovolaní žalovaných proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. apríla 2006 sp. zn. 8 Co 463/2005, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 11. apríla 2006 sp. zn. 8 Co 463/2005 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 25. mája 2005 č.k. 5 C 47/2003-123 uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 2 100 000,-- Sk s 15,5 % úrokom z omeškania od 1.7.2000 až do zaplatenia a trovy konania v sume 189 248,-- Sk na účet advokátky žalobkyne JUDr. I. D., všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. apríla 2006 sp. zn. 8 Co 463/2005 odvolanie žalovaných 1/ a 2/ odmietol. K odvolaniu podanému žalovanou 2/ uviedol, že žalovaná 2/ podala odvolanie po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na odvolanie. Rozsudok súdu prvého stupňa bol totiž žalovanej 2/ doručený 8.8.2005. Zákonom stanovená 30-dňová lehota na podanie odvolania jej uplynula 7.9.2005, ktorý deň pripadol na stredu. Keďže žalovaná 2/ podala odvolanie osobne na súde prvého stupňa až dňa 16.11.2005, podala ho oneskorene. K prípustnosti odvolania žalovaného 1/ uviedol, že doručovateľ zachoval pri doručovaní rozsudku do vlastných rúk zákonom stanovený postup a že žalovaný 1/ sa v čase prvého

doručenia v mieste doručenia zdržiaval na adrese, na ktorú mu bola písomnosť doručovaná. Rozsudok považoval preto za doručený tretím dňom od jeho uloženia na pošte, t.j. dňom 12.8.2005 (§ 47 ods. 2 O.s.p.). Zákonná 30-dňová lehota na odvolanie tak začala žalovanému 1/ plynúť dňom 13.8.2005 a uplynula mu 12.9.2005 (koniec 30-dňovej lehoty pripadol na nedeľu 11.9.2005, preto bol posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň a tým bol pondelok 12.9.2005). Keďže aj žalovaný 1/ podal odvolanie osobne na súde prvého stupňa až 16.11.2005, podal ho tiež oneskorene. Krajský súd preto odvolania oboch žalovaných podľa § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. odmietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podali včas dovolanie obaja žalovaní. Navrhli, aby dovolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietali, že odvolací súd vychádzal u žalovaného 1/ nesprávne z predpokladu fikcie doručenia rozsudku okresného súdu dňom 12.8.2005. Uviedli, že od 30.11.2004 majú trvalé bydlisko nahlásené v B. a že od tohto času sa na U. nezdržujú a nemajú tam ani poštovú schránku. Nebol preto splnený zákonný predpoklad uvedený v § 47 ods. 2 O.s.p. a to skutočnosť, že sa v mieste doručenia písomnosti zdržiavali. Keďže odvolací súd odvolanie žalovaných nesprávne odmietol, odňal im možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p., čím je daná prípustnosť dovolania a tiež jeho opodstatnenosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) uznesením z 21. marca 2007 sp. zn. 2 Cdo 201/2006 dovolanie žalovaných odmietol a rozhodol o trovách dovolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dovolanie podľa § 239 O.s.p. prípustné nie je a že v konaní nedošlo ani k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Vo vzťahu k žalovanej 2/ konštatoval, že rozsudok okresného súdu, ktorý jej bol doručovaný na adresu U., žalovaná prevzala osobne dňa 9.8.2005, čo potvrdila vlastnoručným podpisom na doručke. Ak preto podala odvolanie až 16.11.2005, nepochybne ho podala po zákonom stanovenej 30 dňovej lehote na odvolanie, z ktorého dôvodu krajský súd jej odvolanie správne, v súlade so zákonom, ako oneskorene podané podľa § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. odmietol. Vo vzťahu k žalovanému 1/ dospel k záveru, že žalovaný 1/ sa v dobe doručenia zdržiaval v mieste doručenia, t.j. na adrese U. Boli tak splnené všetky predpoklady umožňujúce náhradné doručenie písomnosti v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd považoval preto správne za deň doručenia rozsudku tretí deň od jeho uloženia na pošte a po zistení, že žalovaný 1/ nepodal odvolanie v zákonom určenej 30 dňovej lehote počítanej od tohto dňa, správne v súlade s ustanovením § 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p. jeho

odvolanie ako oneskorene podané odmietol. Týmto postupom odvolací súd neznemožnil žalovaným 1/ a 2/ realizovať procesné práva a teda neodňal im možnosť konať pred súdom. Konanie pred odvolacím súdom preto nebolo postihnuté procesnou vadou uvedenou v § 237 písm.f/ O.s.p. Keďže nezistil ani ďalšie vady uvedené pod písmenami a/ až c/, ani pod písm.g/ ustanovenia § 237 O.s.p., dovolanie žalovaných odmietol ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p.).

Na základe sťažnosti žalovaného 1/ Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") nálezom z 9. apríla 2009 sp. zn. IV. ÚS 379/08 (ďalej len "nálež") vyslovil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 201/2006 porušil základné právo žalovaného 1/ na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2007 sp. zn. 2 Cdo 201/2006 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení nálezu ústavný súd uviedol, že pri doručovaní poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielaťúcemu súdu. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručení vrátane údajov vyžadovaných v § 47 ods. 2 O.s.p. osvedčuje pravdivosť toho, čo je v nej uvedené, ak nie je preukázaný opak. Podľa judikatúry najvyššieho súdu, ak doručenka neobsahuje údaj, že adresát sa v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. V takomto prípade je povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka konania, ktorému bolo doručované poštou, navrhnuť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval. Keďže v posudzovanej veci na doručenke nie je uvedený údaj o tom, že sa adresát na mieste doručenia zdržiaval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. Bolo preto povinnosťou odvolacieho súdu vykonať šetrenie na zistenie tejto okolnosti. Bez vykonania tohto šetrenia najvyšším súdom prijaté závery nemožno mimo rozumných pochybností potvrdiť. Podľa názoru ústavného súdu výklad ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. urobený najvyšším súdom tak vybočil z ústavných medzí. Zasiahol do práva žalovaného 1/ na spravodlivý proces chránený čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažnosti preto podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyhovel, napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 91 ods. 2 O.s.p.) a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací opätovne preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, a v intenciách právneho názoru vysloveného ústavným súdom dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania treba považovať za predčasné a teda nesprávne.

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. v znení do 14.10.2008 ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie v zmysle citovaného zákonného ustanovenia vychádza z toho, že adresát sa v dobe doručenia (t.j. v konkrétny deň) skutočne zdržuje v mieste doručenia. Aj keď tento pojem nie je výslovne definovaný, zjavne sa jedná o miesto, kde by adresát mohol byť v rozhodnej dobe doručovateľom zastihnutý, a to buď priamo, alebo aspoň prostredníctvom upovedomenia o uložení zásielky, ak bolo urobené vhodným spôsobom.

Pri doručovaní poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje zásadne doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielateľovi (odosielajúcemu súdu). Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., potvrdzuje to, čo je v nej uvedené. Pokiaľ doručenka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. V takomto prípade je povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka (resp. jeho zástupcu), ktorému bolo doručované, navrhnúť dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval (účastník nemá povinnosť preukazovať opak toho, čo nie je uvedené na doručenke, teda o čom neplatí predpoklad pravdivosti). Záver súdu o účinnom náhradnom doručení bude možný, len ak bude zistené, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval a mal tak reálnu možnosť dozvedieť sa, že bude vykonaný opätovný pokus o doručenie v deň a hodinu uvedenú v oznámení doručovateľa.

V preskúmvanej veci je z obsahu doručky založenej v spise na č.l. 128 zrejmé, že obsahuje len údaje o tom, že prvý neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie bol vykonaný dňa 8.8.2005, opakované doručenie bolo vykonané 9.8.2005 a zásielka bola uložená na pošte 9.8.2005. Zásielka obsahujúca rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 C 47/03 z 25. mája 2005 mu bola vrátená 31. augusta 2005 s tým, že adresát bol pri oboch pokusoch o doručenie zásielky nezastihnutý. Okolnosť, že sa žalobca v mieste doručenia dňa 8.8.2005 zdržoval, doručka nepotvrduje, pretože žiaden takýto údaj na nej uvedený nie je (doručenka neobsahuje predtlač so slovami „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“). Za týchto okolností a navyše, ak žalovaný 1/ namietal, že sa v mieste doručovania predmetnej zásielky nezdržoval (v čase jej doručovania už nemal na adrese U., preukázateľne trvalý pobyt) a nemal tam už ani poštovú schránku (v inkriminovanom čase tam už totiž podľa jeho tvrdenia býval nový majiteľ), bolo povinnosťou odvolacieho súdu vykonať (prípadne aj prostredníctvom súdu prvého stupňa) šetrenie za účelom zistenia týchto okolností (najmä vypočutím poštovej doručovateľky a nového majiteľa bytu na U.). Pretože odvolací súd takto nepostupoval, je jeho rozhodnutie o odmietnutí odvolania predčasné a teda nesprávne.

Ak teda odvolací súd odmietol odvolanie žalovaného 1/ ako oneskorene podané bez toho, aby boli splnené podmienky pre takéto rozhodnutie, odňal mu týmto rozhodnutím možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. v spojení s § 10 ods. 1, § 201 a § 212 a nasl. O.s.p.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 91 ods. 2 O.s.p. uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2009

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

